

SISÄLLYS

PERUSTELUT	2
9 Voimaantulo	2

PERUSTELUT

9 Voimaantulo

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä pelastustointia koskevaa uudistusta koskevat lait ehdotetaan tulemaan voimaan porrastetusti siten, että hyvinvointialueiden toiminnan aloittamiseen liittyvät lait tulisivat voimaan ehdotetun voimaantuloajan mukaisesti 1.7.2021, alueen toimintaan kytkeytyvät säännökset 1.3.2022 ja varsinaiset tehtävän hoitoa sekä verotusta ja rahoitusta koskevat lait 1.1.2023.

Ehdotuksen mukaiset hyvinvointialueet julkisoikeudellisina yhteisöinä perustettaisiin suoraan voimaantulolain nojalla ehdotetun lain voimaantuloajan mukaisesti 1.7.2021. Siten myös hyvinvointialueesta annetun lain tulisi olla voimassa pääosin 1.7.2021 tai mahdollisimman pian lakien hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Ensi vaiheessa hyvinvointialueiden väliaikaishallinto, HUS-valmisteluryhmä ja aluevaalien jälkeen valittujen aluevaltuustojen toiminnan käynnistymisen jälkeen hyvinvointialueet valmistelevat toiminnan organisoinnin sekä henkilöstö- ja omaisuussirrot yhdessä kuntien ja kuntayhtymien kanssa siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden erikseen säädettävien palvelujen ja tehtävien järjestämisvastuu siirtyisi hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Laki Kuntien takauskeskuksesta annetun lain muuttamisesta tulisi voimaan 1.1.2023, kun Kuntarahoitus Oyj:n kunnille ja kuntayhtymille myöntämät lainat ja muut sitoumukset siirtyisivät hyvinvointialueille.

Sote-järjestämislaki ja pelastustoimen järjestämislaki ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2023, jolloin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyisi kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueesta annetun lain mukaisille hyvinvointialueille. Kuitenkin eräät järjestämisvastuun siirtymisen toimeenpanon edellyttämät säännökset ehdotetaan tulemaan voimaan 1.3.2022, kun aluevaltuustot aloittavat toimintansa. Tarkempi kuvaus näistä vuoden 2022 aikana voimaan tulevista säännöksistä on voimaantulolain 1 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa. Lisäksi lain 36 §:ssä tarkoitettu hyvinvointialueiden yhteistyösopimus olisi laadittava ensimmäisen kerran viimeistään 2025 loppuun mennessä.

Uusimaa-laki ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2023, jolloin järjestämisvastuu siirtyisi HUSilta HUS-yhtymälle ja Helsingin kaupunki jatkaisi muilta kunnilta siirtyvien tehtävien järjestäjänä.

Tähän esitykseen sisältyvät sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävälakeja koskevat lakimuutokset eli terveydenhuoltolakia ja sosiaalihuoltolakia koskevat muutokset ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2023. Samoin laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta.

Hyvinvointialueen rahoituslaki ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2023 alusta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerrointa koskevaa lain 15 §:ää sovellettaisiin kuitenkin vasta vuoden 2026 alusta. Ennen säännöksen voimaantuloa valtion rahoitus jakautuisi lain 3 §:ssä säänneltäväksi ehdotetuista painoarvioista poikkeavasti.

Laki tuloverolain muuttamisesta ehdotetaan tulemaan voimaan samaan aikaan kuin hyvinvointialueet perustetaan, eli 1.7.2021. Ansiotuloveroperusteisiin ehdotettavat muutokset tulisivat kuitenkin voimaan vasta vuoden 2023 alusta, joten lain 30 §:n 3 momentti, 96 §:n 3 momentti, 97, 100 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 101 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 104, 105, 105 a, 106, 108, 112 a ja 118 §, 124 §:n 3 ja 5 momentti, 124 b §:n 4—8 kohta, 125 §:n 2 momentti, 126 ja 130 §, 132 §:n 1 momentti sekä 143 §:n 4 momentti ehdotetaan tulemaan voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2023 ja niitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2023 toimitettavassa verotuksessa. Vuoden 2023 tuloveroasteikkolaki tulisi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023. Laki verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta tulisi voimaan samaan aikaan kuin hyvinvointialueet perustetaan. Kuntien veroprosenttien tarkkuutta vuonna 2023 koskeva verotusmenettelystä annetun lain 91 b § olisi voimassa vuoden 2024 loppuun. Verotusmenettelystä annetun lain 91 a §:n 1 momentti tulisi voimaan vasta vuoden 2023 alusta. Laki verontilityslain muuttamisesta sekä laki Verohallinnosta annetun lain 30 §:n muuttamisesta ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2023 alusta. Verontilityslain 13 §:n 3 momenttia sovellettaisiin ensimmäisen kerran, kun verovuoden 2023 tietoja käytetään yksittäisten kuntien yhteisöveron jako-osuuksien laskentaperusteena. Lain voimaan tullessa voimassa ollut 13 §:n 3 momenttia sovelletaan viimeisen kerran käytettäessä verovuoden 2022 tietoja jako-osuuksien laskentaperusteena. Laki yleisradioverosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta ja laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 6 §:n muuttamisesta ehdotetaan tulemaan voimaan samaan aikaan kuin hyvinvointialueet perustetaan.

Ansiotulojen veroperusteisiin ehdotettavat muutokset on laskettu vuoden 2020 tasolle korotulla vuoden 2017 pohja-aineistolla. Koska vuoden 2023 veropohjaa sekä kunnilta valtiolle siirrettävien verotulojen määrää koskevat ennusteet tulevat päivittymään ja veroperusteisiin tullaan ehdottamaan muutoksia ennen säännösten voimaantuloa, tullaan vuoden 2022 aikana antamaan uusi esitys, jossa ehdotetaan muutoksia tässä esityksessä ehdotettaviin ansiotuloverotuksen veroperusteisiin sekä verotuskustannusten jakautumiseen.

Arvonlisäverotusta koskevat ehdotetut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan siltä osin kuin esityksessä on kyse hyvinvointialueen toiminnan verollisuutta koskevista yleisistä säännöksistä samaan aikaan kuin hyvinvointialueet perustetaan, eli 1.7.2021. Siltä osin kuin esityksessä on kyse hyvinvointialueellisen hankintaneutraaliteetin toteuttamisesta, ehdotetut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan samaan aikaan, kun sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille, eli 1.1.2023.

Laki kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain muuttamisesta, laki kunnallisista työehtosopimuksista annetun lain muuttamisesta, laki kunnallisen virkaehtosopimuslain muuttamisesta, laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain muuttamisesta, laki Kevasta annetun lain muuttamisesta ja laki kuntien ja hyvinvointialueiden työnantajaedunvalvonnan järjestämisestä ehdotetaan tulemaan voimaan 1.7.2021 lukien. Kunnallisen virkaehtosopimuslain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksessä ehdotetaan, että ennen lain voimaantuloa tapahtuneeseen virkaehtosopimuksen määräyksen rikkomiseen ja työtaistelutoimenpiteeseen sovelletaan aikaisempaa lakia. Tämän lisäksi on otettava huomioon, että hyvityssakkojen kolmivuotistarkastelu on samanaikaista valtion ja evankelis-luterilaisen kirkon kanssa.

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain muuttamisesta annetun lain 6 §:n 2 ja 3 momenttia sovellettaisiin hyvinvointialueisiin vasta vuonna 2024, jolloin hyvinvointialueen olisi käytännössä mahdollista antaa tiedot ensimmäiseltä toimintavuodelta. Lisäksi siirtymäsäännöksessä säädettäisiin erikseen väliaikaishallinnon aikaisen yhteistoimintaelimen muodostamisesta. Väliaikaishallinnon aikana ei ole välttämättä vielä ehditty muodostaa hyvinvointialueen työnantajaorganisaatiota, eivätkä työntekijät ole ehtineet vielä järjestäytyä. Tämän vuoksi on tarpeen säätää, että väliaikaishallinnon aikana yhteistoimintaelin kootaan tarkoituksenmukaisessa laajuudessa samoja periaatteita noudattaen kuten kunnan yhteistoimintaelin.

Kevasta annetun lain muuttamisesta annettavan lain 19 ja 19 a - c §:t ehdotetaan tulemaan voimaan kuitenkin vasta vuoden 2023 alusta.

Vaaleja koskevat lait (lakiehdotukset 37 - 39) ehdotetaan tulevaksi voimaan 1.7.2021. Laki neuvoo antavissa kunnallisissa kansanäänestyksissä noudatettavasta menettelystä tulisi voimaan 1.3.2022.

Hallinnon yleislakeja koskevat muutokset ja erät muut liitelait (lakiehdotukset 25 - 36 sekä 41 - 46) ehdotetaan tulemaan voimaan samaan aikaan kuin hyvinvointialueet juridisena oikeushenkilönä syntyvät, eli samanaikaisesti voimaanpanolain voimaantulon kanssa. Kilpailulakia ja Valtiontalouden tarkastusvirastoa koskevat lakimuutokset (lakiehdotukset 47 ja 48) ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2023.